

บทเรียนที่

1

ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับกิจการ อุตสาหกรรม

| สารการเรียนรู้

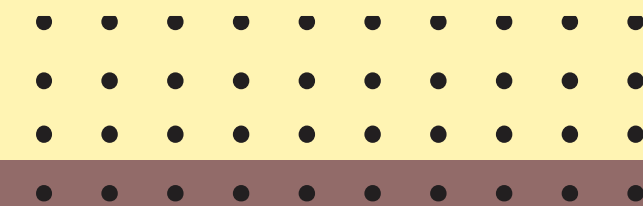
1. รูปแบบการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสินค้า
2. ลักษณะของกิจการอุตสาหกรรม
3. ความแตกต่างระหว่างกิจการอุตสาหกรรมและกิจการซื้อขายสินค้า
4. องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต
5. การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ
6. การคำนวณต้นทุนขาย
7. วงจรการผลิต
8. ระบบบัญชีของกิจการอุตสาหกรรม

๑. รูปแบบการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสินค้า

การประกอบกิจการจำหน่ายสินค้า มี ๒ รูปแบบ คือ

๑. กิจการซื้อขายสินค้าหรือซื้อมาขายไป
(Merchandising Business)
๒. กิจการผลิต หรือกิจการผลิตสินค้าเพื่อขายหรือกิจการ
อุตสาหกรรม (Manufacturing Business)

๒. ลักษณะของกิจการอุตสาหกรรม

กิจการอุตสาหกรรม เป็นกิจการที่ทำการผลิตสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายเอง อาจจัดตั้งในรูปของกิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท เช่น โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า โรงงานประกอบรถยนต์ โรงงานผลิตเครื่องดื่ม โรงงานผลิตยารักษาโรค โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

กิจการอุตสาหกรรมจะต้องจัดหาวัตถุดิบมาทำการผลิตสินค้าโดยนำวัตถุดิบเข้าสู่ กระบวนการผลิตตามขั้นตอน เพื่อแปรรูปวัตถุดิบ จนกระทั่งสำเร็จเป็นสินค้าเรียกว่าสินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ส่วนสินค้าบางส่วนที่ผลิตยังไม่เสร็จเรียกว่างานระหว่างทำ (Work in Process/WIP) หรือ สินค้าระหว่างผลิต (Goods in Process)

ตัวอย่างกิจการอุตสาหกรรมในประเทศไทย

เช่น บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน) บริษัท คอลเกต-ปาล์ม
โอฟ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท โรงงานเภสัชกรรมแหลม
ทองการแพทย์ จำกัด บริษัท โอเอสสภา จำกัด

๓. ความแตกต่างระหว่างกิจการอุตสาหกรรมและ กิจการซื้อขายสินค้า

กิจการอุตสาหกรรม	กิจการซื้อขายสินค้า
๑. ซื้อวัตถุดิบมาผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย	๑. ซื้อสินค้าสำเร็จรูปมาเพื่อจำหน่าย
๒. ใช้เงินลงทุนมากกว่า เพราะมีการลงทุนในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์มากกว่า	๒. ใช้เงินลงทุนน้อยกว่า เพราะมีการลงทุนในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์น้อยกว่า
๓. มีคนงานมากกว่า	๓. มีคนงานน้อยกว่าหรืออาจไม่มีคนงาน
๔. การจัดทำบัญชียุ่งยากกว่าเพราะเป็นลักษณะของบัญชีต้นทุน	๔. การจัดทำบัญชีไม่ยุ่งยาก
๕. มีการจัดทำต้นทุนผลิตเพื่อแสดงต้นทุนผลิตและต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	๕. ไม่มีการจัดทำต้นทุนผลิต
๖. การคำนวณต้นทุนขายยุ่งยากกว่า เพราะต้องอาศัยหลักการบัญชีต้นทุน เพื่อคำนวณต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	๖. การคำนวณต้นทุนขายไม่ยุ่งยาก
๗. มีสินค้าคงเหลือปลายงวด ๔ ชนิด คือ สินค้าสำเร็จรูป งานระหว่างทำ วัตถุดิบ และวัสดุโรงงาน	๗. มีสินค้าคงเหลือปลายงวดชนิดเดียวคือสินค้าสำเร็จรูป

๔. องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต

องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต (Cost of Manufacturing/Production Cost) ประกอบด้วยต้นทุน ๓ ประเภท คือ

๑.

วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials/DM) หมายถึง วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือประกอบเป็นสินค้า สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใด ใช้ในปริมาณเท่าใด เช่น

- ยางดิบ เป็นวัตถุดิบทางตรง ที่ใช้ในการผลิตยางรถยนต์
- ผ้า เป็นวัตถุดิบทางตรง ที่ใช้ในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- ข้าวหอมมะลิ เป็นวัตถุดิบทางตรง ที่ใช้ในการผลิตข้าวหอมมะลิสำเร็จรูปกระป๋อง
- ปลาซาร์ดีน เป็นวัตถุดิบทางตรง ที่ใช้ในการผลิตปลากระป๋อง
- ไม้แปรรูป เป็นวัตถุดิบทางตรง ที่ใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์
- กระดาษ เป็นวัตถุดิบทางตรง ที่ใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

๒.

ค่าแรงทางตรง (Direct Labor/DL) หมายถึง ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่กิจการจ่ายให้แก่ลูกจ้าง หรือคนงานที่ทำหน้าที่โดยตรงกับการผลิตสินค้า เช่น

- ค่าแรงที่จ่ายให้แก่คนงานที่ทำหน้าที่ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปในกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- ค่าแรงที่จ่ายให้แก่คนงานที่ทำหน้าที่ประกอบไม้แปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ในกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้
- ค่าแรงที่จ่ายให้แก่คนงานที่ทำหน้าที่ชำแหละไก่เพื่อปรุงเป็นซूपไก่ในกิจการผลิตซूपไก่สกัด

๓.

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead/OH) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า นอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงทางตรง ได้แก่ วัตถุดิบทางอ้อม เช่น กระจดุม ชิป ด้าย กาว เครื่องปรุงรส ตะปู นอต ค่าแรงงานทางอ้อม เช่น ค่าแรงคนงานทำความสะอาดโรงงาน เงินเดือนวิศวกร และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น วัสดุโรงงานใช้ไป ค่าเบี้ยประกันอัคคีภัยโรงงาน ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร

ค่าแรงทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิตถือว่าเป็นต้นทุนแปลงสภาพ (Conversion Cost) คือ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต เพื่อเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป

ต้นทุนการผลิต = วัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงทางตรง + ค่าใช้จ่ายการผลิต

Cost of Manufacturing = DM + DL + OH

ตัวอย่างที่ ๑

กิจการผลิตแห่งหนึ่งทำการผลิตสินค้าในระหว่างเดือนมกราคม ๒๕X๑ ประกอบด้วย
ต้นทุนดังนี้

วัตถุดิบทางตรง ๒๙,๕๐๐ บาท

ค่าแรงทางตรง ๔๙,๓๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายการผลิต ๓๘,๒๐๐ บาท

ให้ทำ คำนวณต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต = วัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงทางตรง + ค่าใช้จ่ายการผลิต

ผลิต

= ๒๙,๕๐๐ + ๔๙,๓๐๐ + ๓๘,๒๐๐

= ๑๑๗,๐๐๐ บาท

๕. การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จหรือที่เรียกว่าสินค้าสำเร็จรูป (Cost of Goods Manufactured) หมายถึง ต้นทุนของสินค้าที่ผลิตเสร็จสมบูรณ์ในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิตต่าง ๆ ทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตจนกระทั่งเป็นสินค้าสำเร็จรูป

การคำนวณต้นทุนการผลิต จะทำให้ทราบต้นทุนทั้งหมดในการผลิตสินค้าสำหรับงวดบัญชี แต่ ณ วันสิ้นงวดบัญชีอาจมีสินค้าบางส่วนที่ผลิตไม่เสร็จหรือที่เรียกว่างานระหว่างทำ (Work in Process/WIP) หรือสินค้านำระหว่างผลิต (Goods in Process) ดังนั้นหากกิจการต้องการคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จหรือต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป จะต้องนำต้นทุนของงานระหว่างทำหรือสินค้านำระหว่างผลิตมาหักออก การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ จะเป็นดังนี้

ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ = ต้นทุนการผลิต – งานระหว่างทำปลายงวด

ถ้าต้องการคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วยให้นำจำนวนหน่วยของสินค้าที่ผลิตเสร็จไปหารต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จดังนี้

$$\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป}}{\text{จำนวนหน่วยของสินค้าที่ผลิตเสร็จ}}$$

ตัวอย่างที่ ๒

จากตัวอย่างที่ ๑ สมมติว่ามีงานระหว่างทำปลายงวด เท่ากับ ๒๗,๐๐๐ บาท และจำนวนสินค้าที่ผลิตเสร็จเท่ากับ ๕,๐๐๐ หน่วย

ให้ทำ ๑. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

๒. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย

๑. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} &= \text{ต้นทุนการผลิต} - \text{งานระหว่างทำปลายงวด} \\ &= ๑๑๗,๐๐๐ - ๒๗,๐๐๐ \\ &= ๙๐,๐๐๐ \text{ บาท}\end{aligned}$$

๒. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย} &= \frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ}}{\text{จำนวนหน่วยของสินค้าที่ผลิตเสร็จ}} \\ &= \frac{๙๐,๐๐๐}{๕,๐๐๐} \\ &= ๑๘ \text{ บาท}\end{aligned}$$

งานระหว่างทำปลายงวดจะยกไปผลิตต่อในงวดบัญชีถัดไป เรียกว่า งานระหว่างทำต้นงวด ดังนั้น การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จในงวดบัญชีถัดไป จะเป็นดังนี้

$$\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} = \text{งานระหว่างทำต้นงวด} + \text{ต้นทุนการผลิต} - \text{งานระหว่างทำปลายงวด}$$

ตัวอย่างที่ ๓

กิจการอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสินค้า ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕X๑ ซึ่ง เป็นวันปิดบัญชีดังนี้

งานระหว่างทำ ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕X๑ ๒๒,๗๕๐ บาท

วัตถุดิบทางตรง ๔๙,๖๕๐ บาท

ค่าแรงทางตรง ๓๗,๔๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายการผลิต ๓๒,๒๐๐ บาท

งานระหว่างทำ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕X๑ ๔๒,๐๐๐ บาท

ให้ทำ ๑. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

๒. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย (สินค้าที่ผลิตเสร็จเท่ากับ ๒๕,๐๐๐ หน่วย)

๑.

คำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

$$\begin{aligned}
 &\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} = \text{งานระหว่างทำต้นงวด} + \text{ต้นทุนการผลิต} - \text{งานระหว่างทำปลายงวด} \\
 &\text{ต้นทุนการผลิต} = \text{วัตถุดิบทางตรง} + \text{ค่าแรงทางตรง} + \text{ค่าใช้จ่ายการผลิต} \\
 &= ๔๙,๖๕๐ + ๓๗,๔๐๐ + ๓๒,๒๐๐ \\
 &= ๑๑๙,๒๕๐ \text{ บาท} \\
 &\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} = ๒๒,๗๕๐ + ๑๑๙,๒๕๐ - ๔๒,๐๐๐ \\
 &= ๑๐๐,๐๐๐ \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

๒.

คำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย

$$\begin{aligned}
 &\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ}}{\text{จำนวนหน่วยของสินค้าที่ผลิตเสร็จ}} \\
 &= \frac{๑๐๐,๐๐๐}{๒๕,๐๐๐} \\
 &= ๔ \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

๒. การคำนวณต้นทุนขาย

กิจการที่จำหน่ายสินค้า ไม่ว่าจะเป็นกิจการซื้อขายสินค้าหรือกิจการผลิตย่อมต้องการทราบต้นทุนขาย เพื่อจะได้คำนวณกำไรขาดทุนของกิจการ สำหรับกิจการซื้อขายสินค้าจะคำนวณได้จากสินค้าสำเร็จรูปต้นงวด บวกซื้อสุทธิ หักสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด ดังนี้

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด}$$

ส่วนการคำนวณต้นทุนขายของกิจการอุตสาหกรรมที่ใช้วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด จะต้องคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จหรือต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปก่อน จึงจะคำนวณต้นทุนขายได้ โดยคำนวณได้จากสินค้าสำเร็จรูปต้นงวดบวกต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จหักสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด สำหรับกิจการที่ใช้วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง ไม่ต้องคำนวณหาต้นทุนขาย เพราะทุกครั้งที่มีการจำหน่ายสินค้ากิจการจะบันทึกต้นทุนขายทันที การคำนวณต้นทุนขายเป็นดังนี้

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด} + \text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} - \text{สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด}$$

ตัวอย่างที่ ๔

ต่อไปนี้เป็นรายการบางส่วนของกิจการอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง

สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด	๔๑,๗๗๐ บาท
งานระหว่างทำต้นงวด	๓๒,๖๕๐ บาท
วัตถุดิบทางตรง	๒๙,๕๔๐ บาท
ค่าแรงทางตรง	๖๘,๒๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายการผลิต	๙๙,๑๐๐ บาท
สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด	๓๙,๐๗๐ บาท
งานระหว่างทำปลายงวด	๓๕,๙๙๐ บาท

- ให้ทำ
๑. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ
 ๒. คำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย (สินค้าที่ผลิตเสร็จเท่ากับ ๑๒,๙๐๐ หน่วย)
 ๓. คำนวณต้นทุนขาย

๑. คำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} &= \text{งานระหว่างทำต้นงวด} + \text{ต้นทุนการผลิต} - \text{งานระหว่างทำปลายงวด} \\
 \text{ต้นทุนการผลิต} &= \text{วัตถุดิบทางตรง} + \text{ค่าแรงทางตรง} + \text{ค่าใช้จ่ายการผลิต} \\
 &= ๒๙,๕๔๐ + ๖๘,๒๐๐ + ๙๙,๑๐๐ \\
 &= ๑๙๖,๘๔๐ \text{ บาท} \\
 \text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} &= ๓๒,๖๕๐ + ๑๙๖,๘๔๐ - ๓๕,๙๙๐ \\
 &= ๑๙๓,๕๐๐ \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

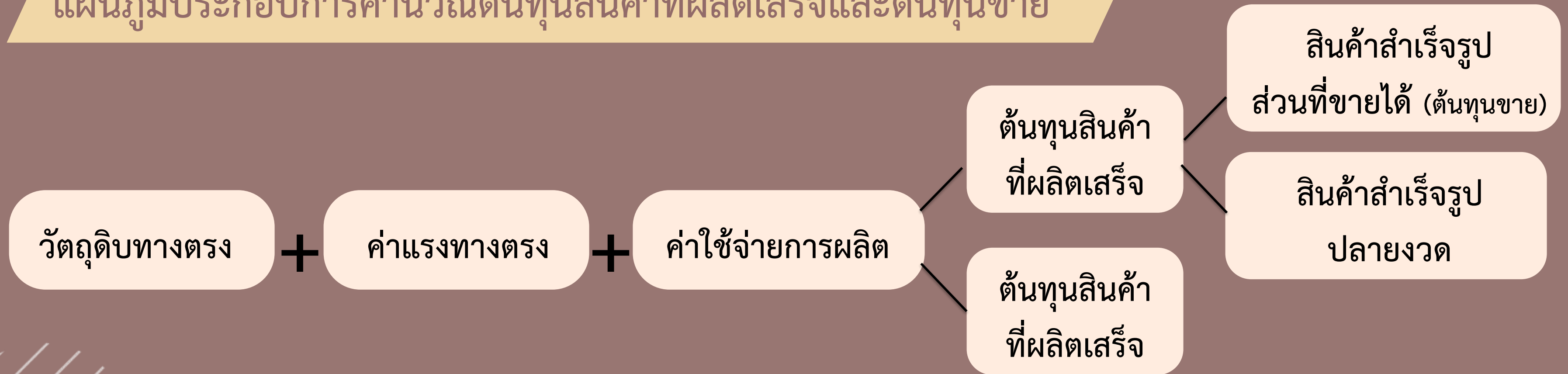
๒. คำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จต่อหน่วย} &= \frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ค้าผลิตเสร็จ}}{\text{จำนวนหน่วยของสินค้าที่ผลิตเสร็จ}} \\
 &= \frac{๑๙๓,๕๐๐}{๑๒,๙๐๐} \\
 &= ๑๕ \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

๓. คำนวณต้นทุนขาย

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนขาย} &= \text{สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด} + \text{ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ} - \text{สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด} \\
 &= ๔๑,๗๗๐ + ๑๙๓,๕๐๐ - ๓๙,๐๗๐ \\
 &= ๑๙๖,๒๐๐ \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

แผนภูมิประกอบการคำนวณต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จและต้นทุนขาย

๗. วงจรการผลิต

วงจรการผลิต (Manufacturing Cycle หรือ Production Cycle) คือ ขั้นตอนในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปของกิจการอุตสาหกรรมตั้งแต่การรับคำสั่งผลิตจนกระทั่งผลิตเสร็จ เป็นสินค้าสำเร็จรูปและส่งมอบสินค้าดังนี้

๑. คำสั่งผลิตมาถึง (Order Arrival) ในการผลิตสินค้าของกิจการอุตสาหกรรม เมื่อฝ่ายผลิตได้รับคำสั่งผลิต ก็จะทำการผลิตสินค้าตามคำสั่งการผลิตจะเกิดขึ้นใน ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ Pull Manufacturing คือ การผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า การผลิตในลักษณะนี้ไม่ค่อยมีความเสี่ยงหรือมีความเสี่ยงน้อย เพราะผลิตเมื่อลูกค้าต้องการ

๑.๒ Push Manufacturing คือ การผลิตตามอุปสงค์ในอนาคต การผลิตในลักษณะนี้มีความเสี่ยงมากกว่าลักษณะแรก เพราะผลิตเพื่อให้มีสินค้าในคลังเพียงพอ ยังมิได้มีคำสั่งซื้อจากลูกค้า ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนอกจากเงินทุนที่จมในสินค้าแล้ว สินค้าบางอย่างอาจล้าสมัย

๒. จัดทำตารางการผลิต (Production Scheduling)

ในการผลิตสินค้า ฝ่ายผลิตจะมีการวางแผนการผลิตโดยการจัดทำตารางการผลิต เพื่อผลิตสินค้าให้เสร็จทันและเป็นไปตามความต้องการ

๓. ทำการผลิตและจัดส่งสินค้า (Manufacturing and Shipping) ฝ่ายผลิตทำการผลิตสินค้าและจัดส่งสินค้าเก็บเข้าคลังสินค้า

๔. การรับมอบสินค้า (Receiving) ฝ่ายขายเบิกสินค้าจากคลังสินค้าส่งมอบให้ลูกค้า

วงจรการผลิต (Manufacturing Cycle)

๑. คำสั่งผลิตมาถึง
(Order Arrival)

๒. จัดทำตารางการผลิต
(Production Scheduling)

๓. ทำการผลิตและจัดส่งสินค้า
(Manufacturing
and Shipping)

๔. การรับมอบสินค้า
(Receiving)

๘. ระบบบัญชีของกิจการอุตสาหกรรม

ระบบบัญชีของกิจการอุตสาหกรรม แบ่งการบันทึกบัญชีออกเป็น ๒ ระบบ คือ

๑. ระบบต้นทุนงานสั่งทำ (Job Order Costing System)

ระบบต้นทุนงานสั่งทำ เป็นระบบบัญชีที่แยกต้นทุนการผลิตออกเป็นงาน ๆ สินค้าที่ทำการผลิตอาจไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็น จำนวนที่ผลิต รูปแบบ ขนาด หรือวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต การบันทึกต้นทุนจะแยกบันทึกออกเป็นงาน ๆ จนกว่างานนั้นจะเสร็จสมบูรณ์ เอกสารที่ใช้กับระบบต้นทุนงานสั่งทำ ได้แก่

๑. ใบต้นทุนงานสั่งทำ (Job Order Cost Sheet)

๒. ใบเบิกวัตถุดิบ (Material Requisition)

๓. บัตรลงเวลาค่าแรงงาน (Labor Time Cards)

๒.

ระบบต้นทุนผลิตช่วง (Process Costing System)

ระบบต้นทุนผลิตช่วง เป็นระบบต้นทุนการผลิตที่ช่วงการผลิตแต่ละช่วงจะติดต่อกันไปเรื่อย ๆ จากแผนกหนึ่งจะโอนไปผลิตต่ออีกแผนกหนึ่ง จนกว่ากระบวนการผลิตจะเสร็จสิ้นเป็นสินค้าสำเร็จรูป โดยปกติกิจการที่มีการผลิตเป็นต้นทุนช่วงนั้นจะผลิตสินค้าที่มีลักษณะแบบเดียวกันและมีจำนวนมาก การผลิตจะเป็นการผลิตต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี เช่น โรงงานผลิตเบหมีกึ่งสำเร็จรูป โรงงานผลิตน้ำอัดลม โรงงานผลิตยาสีฟัน โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

